

2 Μαρτίου 2016
Αριθμ. Πρωτ.: ***/***/2016

Ειδ. Επιστήμονας: Μαρία Μπλιάτη

Δ.Ο.Υ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ
Λ. Βουλιαγμένης 387
163 46 Ηλιούπολη
Υπόψη κυρίας Μπρίλη

Θέμα: Αποποίηση κληρονομίας από ανήλικο κατά την επαγωγή κληρονόμο

Αξιότιμη κυρία Μπρίλη,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξετάζει αναφορά της κυρίας ***, σχετικά με το πρόβλημα που αντιμετωπίζει το τέκνο της, ***, με την υπηρεσία σας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την αναφορά, αρνείστε να δεχθείτε ως έγκυρη την αποποίηση της κληρονομίας του πατέρα του, που είχε επαχθεί σε αυτόν κατά τη διάρκεια της ανηλικότητάς του, η οποία έλαβε χώρα αμέσως μόλις επήλθε η ενηλικίωση του.

Κατά την επικοινωνία της χειρίστριας της υπόθεσης μαζί σας, αναφέρατε ότι η υπηρεσία σας αρνείται την εγκυρότητα της αποποίησης, επειδή δεν είχε προηγηθεί από μέρους του η σύνταξη της απογραφής κατά την ενιαύσια προθεσμία που παρέχει ο νόμος (άρ.1912 και 1527 ΑΚ), παρά την ειλικρινή κατανόηση που επιδεικνύετε για τις αρνητικές συνέπειες, που επιφέρει η αμφισβήτηση της εγκυρότητας της αποποίησης και τη διάθεσή σας να συνδράμετε εναλλακτικά για την αποτροπή τους.

Αναφορικά δε με τη σταθερή πλέον νομολογία του ΣτΕ (2862/2013, 371/2014, 1884/2015), σύμφωνα με την οποία ο άρτι ενηλικιωθείς κληρονόμος αφού δικαιούται εντός έτους από την ενηλικίωση να προβεί σε απογραφή, πολύ περισσότερο δικαιούται να αποποιηθεί την κληρονομία, θέση της υπηρεσίας σας είναι ότι δεν σας επιτρέπεται η εφαρμογή δικαστικών αποφάσεων, οι οποίες εκδίδονται επ' αφορμή υποθέσεων άλλων διοικουμένων και δεν αφορούν ατομικά την εξεταζόμενη περίπτωση, επικαλούμενη την υπ'αρ.πρωτ.Δ12 Α 1092647 ΕΞ 2014 εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών.

Πέρα από το ότι η εγκύκλιος, όπως και από τον τίτλο της προκύπτει αφορά αποφάσεις του ΣτΕ σχετικά με την καταβολή επιδόματος αλλοδαπής και επιδόματος βιβλιοθήκης, και δη την εφαρμογή δύο συγκεκριμένων δικαστικών αποφάσεων, που μνημονεύονται ρητά, φαίνεται επίσης ότι δεν λαμβάνει υπόψη την υπ'αρ.135/2008 Γνμ ΝΣΚ, που κρίνει ότι «η διοίκηση, σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των πολιτών προς το Κράτος, οφείλει να προβεί στην ανάκληση των «ομοίων» ατομικών διοικητικών πράξεων που στηρίζονται στην ίδια νομική και ουσιαστική βάση, με τις ακυρωθείσες».

Στην προκείμενη περίπτωση, είναι πολύ πιθανό ότι σε περίπτωση δικαστικής προσβολής των διοικητικών πράξεων της ΔΟΥ Ηλιουπόλεως, που αφορούν τον ενδιαφερόμενο πολίτη, το ΣτΕ θα καταλήξει και πάλι, σύμφωνα με την παγιωμένη πλέον νομολογία του, σε ακύρωσή τους, αφού στηρίζονται στην ίδια νομική και ουσιαστική βάση με αυτές που ακύρωσε στις προαναφερθείσες αποφάσεις του. Επομένως, όχι μόνο η αρχή της χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης θα επέβαλε την ανάκληση των επίμαχων πράξεων της ΔΟΥ Ηλιουπόλεως, αλλά και η ανάγκη εξοικονόμησης περιττών

δικαστικών εξόδων, στα οποία αναπόφευκτα θα υποβληθεί το δημόσιο ενόψει των αιτήσεων ακυρώσεως, των οποίων είναι προδιαγεγραμμένο το αρνητικό για τη διοίκηση δικανικό αποτέλεσμα.

Ωστόσο, πέρα από όσα μπορεί να υποστηρίξει κανείς σχετικά με την μη συμμόρφωσή σας με τη νομολογία του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της χώρας, ως προς την εφαρμογή άλλων αποφάσεων για άλλους διοικούμενους, γεγονός αναντίρρητο αποτελεί το ότι επιπρόσθετα αρνείστε τη συμμόρφωση προς την υπ'αρ.3166/2015 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η οποία αφορά τον συγκεκριμένο διοικούμενο ατομικά και αναγνωρίζει την εγκυρότητα της αποποίησης της κληρονομίας του πατέρα του *** ** από τον ενηλικιωθέντα υιό ***, στην οποία προέβη στις 6.6.2013 (με ημερομηνία ενηλικίωσης την 15.5.2013), για την οποία συντάχθηκε η υπ'αρ.***/2013 έκθεση καταχώρησης δήλωσης αποποίησης κληρονομίας του τμήματος εκούσιας δικαιοδοσίας Ειρηνοδικείου Αθηνών.

Η εγκυρότητα δε της προηγηθείσας αποποίησης αποτελεί τον ένα εκ των δύο λόγων για τους οποίους απορρίπτει το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών την κλήση προς συζήτηση, με αρ.κατάθ.***/***/11-9-2015 με την οποία ο καλών, ***, επανέφερε την αίτηση της μητέρας του ***, μετά την ματαίωσή της, λόγω της επελθούσας ενηλικίωσης του τέκνου, για λογαριασμό του οποίου, ως ανηλίκου, είχε εκείνη αιτηθεί την άδεια του αρμόδιου δικαστηρίου, για να προβεί σε αποποίηση κληρονομίας, εμπρόθεσμα εντός του τετραμήνου (κατάθεση αίτησης στις 13.10-2011 με ημερομηνία θανάτου του κληρονομούμενου 14.7.2011), ενώ η ενηλικίωσή του αποτελεί τον κύριο λόγο απόρριψης της αίτησης αυτής, η οποία κατέστη έτσι άνευ αντικειμένου (βλ. σχετικά και με τα δύο το δεύτερο φύλο, δεύτερη σελίδα της προαναφερόμενης απόφασης).

Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο της απόφασης αυτής, που αφορά τον συγκεκριμένο διοικούμενο, ο αποποιηθείς δεν είχε χάσει την τετράμηνη προθεσμία του άρ.1847 ΑΚ, που κατά τη νομολογία των πολιτικών δικαστηρίων τρέχει και κατά των ανικάνων, διότι η προθεσμία αυτή αναστέλλεται για τους ίδιους λόγους που αναστέλλεται και η παραγραφή, με ανάλογη εφαρμογή των άρ.255 και 258 ΑΚ (άρ.1847 παρ.3ΑΚ), δηλαδή και για λόγο ανωτέρας βίας, που τέτοιο συνιστά η υποβολή αίτησης στο δικαστήριο για χορήγηση άδειας αποποίησης κληρονομίας στους ασκούντες τη γονική μέριμνα (άρ.1526, 1625 παρ.1 και 797 ΚΠολΔ) (2^ο φύλλο, α' σελίδα).

Στην περίπτωση αυτή, είναι απολύτως σαφές ότι ο ενηλικιωθείς, ο οποίος κατά τη διάρκεια της ανηλικότητάς του δεν έχασε την προθεσμία του άρ.1847 ΑΚ, αλλά απλώς δεν κατέστη δυνατή η έκδοση της σχετικής δικαστικής απόφασης, λόγω ενηλικίωσής του, νομιμοποιείται να προβεί ο ίδιος, στο όνομα και για λογαριασμό του, στην αποποίηση της κληρονομίας, που του είχε επαχθεί κατά την ανηλικότητά του, χωρίς να υποχρεούται σε προηγούμενη απογραφή. Διότι το ευεργέτημα της απογραφής εντός έτους από την ενηλικίωση τίθεται υπέρ των ανηλίκων, οι οποίοι ήδη κατέστησαν κληρονόμοι, λόγω μη εμπρόθεσμης αποποίησης εντός τετραμήνου από τους νόμιμους εκπροσώπους τους.

Η πιο πάνω θέση πλήρως υιοθετείται από την αρμόδια Διεύθυνση Φορολογίας Κεφαλαίου του Υπουργείου Οικονομικών, με την οποία επικοινωνήσαμε στο πλαίσιο διερεύνησης ενδεχόμενης πληροφόρησης, που μπορεί να σας είχε παρασχεθεί σε ανάλογες υποθέσεις, όπως είχατε ισχυριστεί. Παρά δε την παρότρυνσή μας να επικοινωνήσετε με τη Διεύθυνση αυτή, που επιφυλάσσεται μεν σχετικά με τη νομολογία του ανώτατου διοικητικού δικαστηρίου της χώρας (ΣτΕ), προτιθέμενη να υποβάλει ερώτημα προς το ΝΣΚ, ωστόσο καμία αμφιβολία δεν διατηρεί σχετικά με το δικαίωμα του ανηλίκου κληρονόμου να προβεί, χωρίς άλλες διατυπώσεις, σε αποποίηση με την ενηλικίωσή του, όταν δεν παρήλθε άπρακτη η τετράμηνη προθεσμία του άρ.1847, αρνηθήκατε να το πράξετε, θεωρώντας βέβαιη την ορθότητα των θέσεών σας.

Επειδή δε μας παραπέμψατε σε Διεύθυνση του Υπουργείου με την οποία, ως ΔΟΥ Ηλιουπόλεως, βρίσκεστε σε συχνή υπηρεσιακή επικοινωνία (Πολιτικής Εισπράξεων), αναζητήσαμε τη θέση και της Διεύθυνσης αυτής, η οποία μάλιστα (Τμήμα Β') στη συνέχεια επικοινωνήσε μαζί σας, παραπέμποντάς σας και αυτή στην αρμόδια Διεύθυνση Κεφαλαίου

του ΥποΟικ, υιοθετώντας τα ανωτέρω (με την επιφύλαξη, που ήδη επισημάνθηκε, σε ό,τι αφορά τη νεώτερη νομολογία του ΣτΕ, η οποία όμως, επαναλαμβάνουμε, δεν αφορά τη συγκεκριμένη προς επίλυση περίπτωση).

Τέλος, ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι δεδομένης της πρόβλεψης του άρθρου 95 παρ.5 εδ.α' του Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία : «*Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις*», όπως τροποποιήθηκε με την αναθεώρηση του 2001, που επεκτείνει την υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης σε όλες τις δικαστικές αποφάσεις [και όχι μόνο τις ακυρωτικές αποφάσεις του ΣτΕ], η συμμόρφωσή σας προς την απόφαση του πολιτικού δικαστηρίου, που αφορά τον συγκεκριμένο διοικούμενο και με την οποία κρίθηκε η εγκυρότητα της γενόμενης αποποίησης, είναι αναγκαία ώστε να μην υφίσταται παραβίαση της η εν λόγω συνταγματικής επιταγής.

Κατόπιν των ανωτέρω, σας παρακαλούμε να προβείτε στις νόμιμες ενέργειες αναγνωρίζοντας την εγκυρότητα της αποποίησης, στην οποία προέβη ο, μόλις ενηλικιωθείς τότε, ***, της κληρονομίας του πατέρα του, που αποβίωσε κατά τη διάρκεια της ανηλικότητας του εν λόγω κληρονόμου. Για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θα είμαστε στη διάθεσή σας.

Με εκτίμηση

Γιώργος Μόσχος
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη
για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Κοινοποίηση:

1. ***
2. Δ.Ο.Υ. ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ
Λ. Βουλιαγμένης 387
163 46 Ηλιούπολη
Υπόψη Προϊσταμένης, κυρίας Αποστολοπούλου